

Drahocenný relikviář je opět k vidění

Alena Scheinostová

Zevrubnou kontrolou prošel v těchto dnech Relikviář sv. Maura – jedna z nejdrahoccennějších tuzemských památek. Od 1. června je opět k vidění na západočeském hradě Bečov.

Relikviář tzv. domečkového typu s luxusním pláštěm z pozlacené mědi a drahokamů vyrobil neznámý mistr pro klášter benediktinů v severofrancouzském Rumigny na počátku 13. století. Na Bečov jej v roce 1888 přivezl tehdejší majitel Alfred de Beaufort-Spontin a roku 1985 zde památku, která Benešovými dekrety propadla státu, znovuobjevili českoslovenští policisté.

Tedy se k pěti o relikviář poprvé dostal zlatník a restaurátor Andrej Šumbera. „Relikviář jsme tenkrát museli celý rozібrat a odstojit, protože se bortilo jeho dřevěné jádro,“ ohlíží se Šumbera pro KT. Beaufort-Spontinové totiž před útekem z Bečova roku 1945 cennost ukryli pod podlahu zámecké kaple, kde ji poničilo vlhko. Z truhlíčky o rozměrech 140 na 45 cm a vysoké 65 cm restaurátoři sejmuli sošky sv. Maura, Krista a dvanácti apoštolů, medailony s výjevem ze Starého zákona a životů svatých, filigrány, drahé kameny a další mistrovskou výzdobu. V polovině 90. let pak začalo vlastní restaurování, které bylo hotové až v roce 2001.

„Tedy jsem trval na tom, že práce na tak výjimečné památce má probíhat raději zvolna a pečlivě, než aby se něco uspěšalo. Argumentoval jsem, že za sto let nikoho nebude zajímat, jak rychle jsme relikviář vystavili, ale jak kvalitně byl obnoven. Díky tomu nyní vidím, že je i po dvaceti letech od do-

Relikviář benediktinského světce sv. Maura († 584) oslňuje mistrovským zpracováním i nákladnou výzdobou. Restaurátor Andrej Šumbera (vpravo) bdí nad jeho stavem už od 80. let.

končení prací v perfektní kondici,“ pochválil Andrej Šumbera. Relikviář tudíž stačilo jen přečistit a pro příští léta bude namístě jen pokračovat v obvyklých každoročních kontrolách.

Dohled nad jeho kondicí navíc usnadní nové pořízené digitální fotografie. „Dnešní fotoaparáty už umějí mnohem víc než ty před dvaceti

lety, takže mohu snímky například mnohonasobně zvětšit pro detailní kontrolu povrchu relikviáře,“ vysvětlil Šumbera. „Navíc je možné v počítači vytvořit z nasnímaného materiálu 3D model, který by nám v práci dále pomohl,“ dodal restaurátor.

Relikviář s ostatky sv. Maura, Jana Křtitele a dalších je možné si na Bečově prohléd-

nout v rámci průvodované trasy (vstupenku je lépe objednat předem online na zamek-bečov.cz). Aktuálně se připravuje nová specializovaná expozice v tzv. Pluhovských domech horního zámku, kam bude památka přemístěna letos na podzim. „Od stolu“ ji lze obdivovat a detailně prozkoumat na Šumberově webu svatymaur.cz.

K poctě sv. Jana

Cyklem devíti koncertů k poctě sv. Jana Nepomuckého z kostela tohoto zasvěcení v Praze 2 na Skalce uctí hudební uskupení Bach-Collegium s dalšími umělci letošního 300. výročí Janova blahověčení. Kromě účasti na živo podle aktuálních epidemiologických pravidel jsou všechny koncerty přenášeny a dále dostupné na Youtube kanále Bach-Collegia.

„Na programu nalezneme hodnotné skladby české i světové duchovní hudby, zvláštní akcent je věnován dílům vzniklým k poctě tohoto světce,“ zve za pořadatele Jiří Mátl. „Součástí dramaturgie jsou také skladby českých soudobých autorů. Ve světové premiéře zazní Magnificat k poctě sv. Jana Nepomuckého od Jana Bernátka, který skladbu zkomponoval přímo pro tento projekt,“ dodává Mátl.

Koncerty se konají od 16. května do konce kalendářního roku a vedle varhanice kostela na Skalce Lindy Sítkové a Bach-Collegia na nich vystoupí další zpěváci a instrumentalisté. Přesnější údaje jsou uvedeny na webu lindasitkova.cz. Názvy jednotlivých večerů – „Prameni víry přístiči přes stáletí“, „Symboly síly mlčenlivosti“, „Hvězdo zářící českým zemím“ atd. – inspirovala píseň *Nepomuk Lied* od P. Winfrieda Pilze, faráře německy mluvící far-

Dientzenhoferův klenot zve charakteristickým schodištěm. Snímek Wikimedia

nosti při skaleckém kostele v letech 2010–2012. Kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce je dílem proslulého Kiliána Ignáce Dientzenhofera a pyšní se nástrojnými freskami *Apoteóza sv. Jana Nepomuckého* od barokního malíře Františka Antonína Müllera. Díky koncertům je možné tento málo známý prostor vidět a obdivovat zblízka. (sch)

Cyklus koncertů k výročí 300 let od blahověčení sv. Jana Nepomuckého, kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce, Praha 2, 16. 5. – 12. 12. 2021

Do otevřených zahrad

Za procházkou, poznáním i meditací zve na 190 zahrad po celé republice. Během letošního Víkendu otevřených zahrad 12. a 13. června přijmou návštěvníky i ty, které jsou jindy nepřístupné.

Festival zahrad, inspirovaný obdobnou britskou iniciativou, má u nás už desetiletou tradici a postupně se rozrůstá. Letos se zapojili majitelé a provozovatelé zahrad zámeckých, městských, klášterních a farních, okrašlovací spolky, dětská sdružení i soukromí vlastníci z celé republiky. Podle platných epidemiologických pravidel návštěvníkům představit krásu svých zahrad, upozorní na jejich zvláštnosti – například architektonické prvky či pěstované druhy bylin – a přiblíží jejich historii a leckde nabídnou i doprovodný program.

Na webu akce vikendotevrenychzahrad.cz se každá z zapojených zahrad krátce představuje s informacemi o otevírací době či vstupném, mapou i specifiky. Zájemce si pak může vybrat „tu svoji“ a sestavit si třeba i výletní plán.

Nabídka začíná u známých míst, jako jsou Květná či Podzámecká zahrada v Kroměříži při Arcibiskupském zámku, klášterní zahrady v Koclově a na Velehradě či venkovní areál Sázavského kláštera. Zahrnuty jsou meditační zahrady spravované církví, jako je trio plzeňských areálů Památník obětem zla s křivou cestou a kapli sv. Maximiliána Kolboha, Zahrada ticha v Jezně či jindy nepřístupný starobylý hřbitov Věch svatých na Roudně. Do svých zahrad pustí farmáři ve Slatnicích, Nadějkově či Chyškách.

Přístupné budou i prostory, které čerpají z tradice klášterního života: od brněnského Otevřené zahrady Nadace Partnerství pod Špilberkem, spojené s tamními boromejkami, přes Bylinkovou zahradu sv. Hildegardy v Čejkovickách, Piaristickou zahradu v Příboře nebo Klášterní zahradu dominikánů v Plzni. S návštěvou hřbitova řeholnic a modlitbou u studánky s kaplí Panny Marie Lurdské pak lze spojit návštěvu zahrady a rozária někdejšího kláštera premonstrátek v Chotěšově. (sch)

Víkend otevřených zahrad, 12.–13. června 2021, více na vikendotevrenychzahrad.cz

Prožít pašije po boku Krista

KNIŽNÍ TIP
Zdeňka A. Emingera

Zatím poslední kniha spisovatele a výtvarníka Václava Vokolka *Malé pašije patří mezi ty, které čtete se zaujetím a hlubokým duchovním prožitkem.*

Drobné nakladatelství Vázka vydalo knižku ve skvělé grafické úpravě Michala Chodaněče s černobílými obrazovými doprovodem Albrechta Dürera a Zdeňka Helferta. *Malé pašije*, čteme v úvodu, jsou věnovány Květe *Pašije*, „malé františkánci na předměstí“, kterou čtenáři KT patrně znají. A kdyby přece ne, mohou vzít do ruky knihu *Jméno Vokolek* (Torst 2012), aby se v ní dozvěděli vše podstatné.

Proč *Malé pašije*? V názvu „malé“ proto, že hloubka autorova vzhledu do událostí kříže rodí pokoru, která si nepotrpí na silné názvy a tučná písmena. Pašije jako takové, ví Vokolek, patří Kristu, jehož život, utrpení, smrt a vzkříšení odedávna fascinují jak ty, které si již povola, tak lidi hledající, kteří – otevřou-li vůbec kdy Bibli – téměř vždy instinktivně nalastují Janovo evangelium. Autor v každé sloce své výpravě básně ukazuje, jak rozumí Ježíšovým posledním okamžikům. Je si vědom, jak úzce souvisí jeho a naše utrpení, jeho a náš kříž, jeho i naše vítězství. Václav Vokolek je ve své tvorbě odpovědný své víře, svému poznání, své představitosti, tvůrčí svobodě a hlavně pravdě, za jejíž hledání ručí svým umělecky bohatým životem.

Rozhodující okamžiky Kristova vykuptelského díla nereflexuje jako exegeta nebo teolog. Dvěře k pochopení mu otevírá jeho vlastní poznání a modlitba, která tu je vedle modlitby slovy také modlitbou letitého putování krajinou, četby a rozsáhlého studia křes-

tánských, židovských a mnoha ostatních náboženských dějin. *Malé pašije* nejsou sbírkou duchovního poezie, ale příběhem, který v žádné své části neztrácí energii. Prožít, promyslet, promeditovat a napsat takové dílo není věcí dobře zvládnutého femesla či jen teologické erudice. Aby se autor mohl odvážit je napsat, musel se už kdysi dávno, na vlastní pěst a s velkou mírou pokory vydat na cestu a v krajíně sebe samého i v krajíně, která nás obklopuje, přistoupit tichu na práh otevřeného Ježíšova hrobu a něžně se tam dotknout poskládaných pláten Vzkříšeného.

„Mnozí bloudí krajem s cílem za zády. / Do bláta otiskl svou stopu strach. / O ty, které jsi mi dal, Otče.“ Václav Vokolek ve slovech sdílí i cosi ze svého malířského díla. Ani obraz, ani slovo nemohou vytrysknout z mléčných pramenů. Ani jedno, ani druhé nelze uchvátit.

V utrpení, čtu ve Vokolkových verších, ale člověk nesmí nalézat jediný smysl života. Po tiché páteční večera zaplane světlo sobot-

ní vigilie, v níž lidé touží po přijetí, obje-tí a vykopení. *Malé pašije* nás spojují s Pánem, který se touží s námi setkávat. Trpím-li, ví to. Jsem-li na pokraji síl, je tam se mnou. Vidím-li již ve svém životě paprsek světla, který mě v nejtěžších okamžicích vrací mezi živé, podpírá mě, protože sám zažil, co to je, když mu cestou na Golgotu někdo pomohl nést kříž a jiný podal roušku. „Jdou a nemohou zapomenout na Jeho tvář. / Je to jako se dívat do prázdného nebe a náhle tam rozoznat oči. / Tak lásky plné, tak.“

Václav Vokolek: *Malé pašije* (Vázka 2021)

Autor je teolog

Václav Vokolek
MALÉ PAŠIJE

